

آنچه از جنگ تحمیلی ۱۲روزه آموختیم

فرهیختگان

دانشگاه

دوشنبه ۹ تیر ۱۴۰۴ | شماره ۴۴۴۸ | WWW.FDN.IR

«فرهیختگان» آثاربرخی پژوهشگران با موضوع برنامهٔ هسته‌ای کشوررا بررسی کرد

حق مسلم به روایت مقالات علمی

وظیفهٔ خطیر دانشجویان در تقویت انسجام ملی

علی رادمنش

دبیر انجاده انجمن‌های اسلامی دانشجویان مستقل

در سه قرن گذشته، به‌ویژه در دوران حکومت‌های قاجار و پهلوی، ایران در عرصه نظامی توفیق چندانی نداشته است. تنها در برخی مقاطع محدود از دوران قاجار، آن‌هم در مواجهه با امپراتوری عثمانی، پیروزی‌های تاکتیکی حاصل شد. با این حال، دوران پهلوی را می‌توان اوج انفعال سیاسی و نظامی کشور دانست؛ دورانی که در آن، نیروهای متفقین و متحدین بی‌هیچ مقاومتی وارد خاک ایران شدند و در پی این دخالت، رضاخان دیکتاتور از سلطنت توسط بیگانگان خلع شد. این واقعه نشانه‌ای بارز از ناتوانی ساختاری حکومت وقت در حفظ استقلال کشور بود.

برخلاف تصویری که برخی از مخالفان جمهوری اسلامی سعی در ترسیم آن دارند، خاندان پهلوی نه‌تنها مدافع استقلال کشور نبود، بلکه در برابر فشارهای خارجی تسلیم‌پذیر و بی‌اختیار عمل می‌کرد. رضاخان و فرزندش محمدرضا پهلوی، هیچ‌گاه در برابر سلطه بیگانگان ایستادگی نکردند و امروزه نیز، برخی از وابستگان این خاندان، ازجمله فرزند محمدرضا پهلوی، در تلاش برای بازگشت به قدرت از طریق اتکا به بازیگران خارجی ازجمله رژیم صهیونیستی هستند که این نشان آشکار از بی‌غیرتی است که دستاویز دشمن مردم ایران شود برای بازگشت به ایران. در دوران ۸ سال دفاع مقدس هم با اتکا به مردم کشور توانست در مقابل تجاوز دشمن ایستادگی خوبی به نمایش بگذارد. اکنون، ایران وارد مرحله‌ای جدید از نبرد، با رژیم صهیونیستی شده است؛ نبردی که بسیاری از مردم ایران، سال‌ها آن را در روپای خود می‌دیدند. این تقابل صرفاً یک جنگ نظامی نیست، بلکه نماد یک مواجه تمدنی و ایدئولوژیک است. در جریان درگیری‌های ۱۲ روزه اخیر، ایران وارد فاز تازه‌ای از این رویارویی شده است که نه‌تنها دارای ابعاد نظامی، بلکه دارای بازتاب‌های اجتماعی، سیاسی و فرهنگی نیز هست.

در این جنگ، سیاست رسمی جمهوری اسلامی ایران نه بر مبنای امضای آتش‌بس، بلکه بر اساس پاسخ قاطع و بازدارنده به اقدامات متجاوزانه رژیم صهیونیستی بوده است. حملات موشکی ایران به زیرساخت‌های حیاتی دشمن، نشان‌دهنده توانمندی بالای دفاعی کشور و تغییر موازنه قدرت در منطقه است. این حملات اگر بی‌تأثیر بودند، امروز به جای اینکه دشمن را خواران و طرفدار آتش‌بس ببینیم، واکنشش بسیار متفاوت بود.

آنچه در این میسان اهمیت دارد، قدرت مدیریت بحران در بالاترین سطوح حاکمیتی کشور است. انتصاب سریع و مؤثر فرماندهان جایگزین پس از شهادت برخی از نیروهای ارشد نظامی، مانع از گسترش بحران شد و

واکنش به دشمن با سرعت و دقت صورت گرفت. این واکنش‌ها نتیجه سال‌ها سرمایه‌گذاری در حوزه نظامی، علمی و راهبردی است که اکنون در قالب اقتدار ملی متجلی شده است. و در شرایط کنونی نیز نیاز است ریکآوری نظامی که

پس از جنگ ۱۲ روزه نیاز است انجام شود.

با نگاهی به مشارکت مردم در انتخابات‌های سال‌های ۱۴۰۰، ۱۴۰۲ و ۱۴۰۳ و همچنین واکنش اجتماعی به تحولات سال ۱۴۰۱، می‌توان دریافت که پدیده انسجام اجتماعی با چالش‌هایی مواجهه بوده است. اما در جریان تحولات اخیر، گفتمان مقاومت و ایستادگی بار دیگر توانست اقشار مختلف جامعه را، حتی آثانی را که در گذشته منتقد نظام بودند، حول محور دفاع از وطن گرد آورد. این تحول، یک آورده اجتماعی بزرگ برای جمهوری اسلامی ایران محسوب می‌شود.

از منظر فرهنگی و رسانه‌ای نیز، استقبال گسترده مردم از برنامه‌های صداوسیماي جمهوری اسلامی در ایام جنگ اخیر، نشانگر آن است که مردم همچنان رسانه ملی را به‌عنوان مرجعی قابل اعتماد می‌شناسند، هرچند که نقدها نسبت به محتوای تولیدی آن پابرجاست و نیاز است که محتوا بر حسب سلیقه و دغدغه مردم تا حد ممکن پیش برود.

در نبرد اخیر، هرچند ایران با از دست دادن برخی فرماندهان برجسته متحمل ضرباتی شد، اما پاسخ‌های نظامی، ازجمله حملات دقیق به تأسیسات راهبردی و حیاتی رژیم صهیونیستی - ازجمله پالایشگاه‌های انرژی - نشان داد جمهوری اسلامی امروز توانایی عبور از سپهرهای دفاعی پیشرفته‌ای چون سامانه‌های ساخت ایالات متحده را دارد. این واقعیت، نماد قدرتی نوین برای ایران است؛ کشوری که روزگاری در دوران پهلوی تحت سلطه بیگانگان بود، اما امروز با اتکا به توانمندی بومی خود، مواضع آمریکا و اسرائیل را هدف قرار می‌دهد. تغییر در ادراک عمومی جامعه نسبت به مسائلی نظیر حمایت ایران از محور مقاومت نیز قابل توجه است. شعارهایی مانند «نه غزه، نه لبنان، جانم فدای ایران» که روزی از سوری برخی مطرح می‌شد، اکنون جای خود را به فهمی عمیق‌تر از امنیت ملی داده‌اند. امروز، بسیاری از همان منتقدان دیروز، به این باور رسیده‌اند که حمایت ایران از گروه‌های مقاومت، درواقع حمایت از مرزهای استراتژیک کشور بوده است.

در این شرایط، حفظ انسجام ملی و تقویت باور عمومی به گفتمان مقاومت، وظیفه‌ای خطیر است؛ به‌ویژه برای نسل جوان و دانشجویان. اگرچه دانشجویان مسئول طراحی نظامی با هدایت موشک‌ها نیستند، اما آنان مسئول پرورش افکار عمومی و تقویت سرمایه اجتماعی‌اند. به‌سه تعبیر رهبر انقلاب، صدای مردم سوخت موشک‌هاست. اگر این صدا خاموش شود، هیچ موشکی تا تل‌آویو که هیچ؛ دیگر حتی تا پایگاه عین‌الاسد هم نخواهد رسید.

اَنَا اللهُ وَ اَنَا اَلِیْهِ رَاجِعُونَ

جناب آقای دکتر محمد رضا مخبر دزفولی

رئیس محترم فرهنگستان علوم جمهوری اسلامی ایران

خبر درگذشت والده مکرمه حضرت عالی موجب تأثر و تأسف فراوان گردید. این بانوی مؤنه که عمر پر برکت خویش را صرف تربیت فرزندان صالح و خدمتگزار به اسلام و ایران اسلامی نمود، بی‌تردید در زمره بانوان نیک‌نام و بافضیلت این سرزمین محسوب می‌شود.

اینجانب ضمن عرض تسلیت و ابراز همدردی، از درگاه حضرت باری‌تعالی برای آن مرحومه مغفوره رحمت واسعه و حشر با اولیای الهی و برای جناب‌عالی و خانواده محترم، صبر جمیل و اجر جزیل مسئلت می‌نمایم.

علی اکبر ولایتی

چه خبر از دانشگاه

دانشگاهیان نسبت به جنگ شناختی دشمن هشیار باشند

مشاور رئیس دانشگاه آزاد در امور زنان و خانواده جنگ ۱۲ روزه رژیم صهیونیستی را یک جنگ ترکیبی در میدان‌های مختلف توصیف کرد و گفت: «باید بدانیم و آگاه باشیم فرهنگ و تاریخ و تمدن ایرانی مبتنی بر ارزش‌های تفکیک‌ناپذیر انسانی، اخلاقی، دینی و ملی است و خط‌کشی کردن بین ملت، دین یا هر دوگانه دیگر نه تنها غلط و غیر علمی است؛ بلکه چپه دشمن را خوشحال می‌کند. پس باید فرهیختگان و دانشگاهیان نسبت به جنگ شناختی دشمن بیش از مردم هشیار باشند.»

عاصمه قاسمی به جنگ ترکیبی رژیم صهیونیستی در این ۱۲ روز علیه ملت ایران اشاره کرد و گفت: «دنیای امروز با پیشرفت‌های گسترده علمی و فناوری، مقتضیات خود را دارد. همچنان که هویت، سبک زندگی و تعاملات و ارتباطات دچار تغییر و تحول اساسی شده است جنگ در این عصر نیز با گذشته یکسان نیست. بر این اساس متخصصان این حوزه اذعان دارند جنگ امروز دیگر تنها جنگ نظامی نیست؛ بلکه ترکیبی از انواع جنگ را شامل می‌شود. از جنگ اقتصادی تا جنگ داده‌ها و جنگ سایبری و غیره.»

رئیس دانشکدگان فرهنگ و زندگی با بیان اینکه تجاوز رژیم منحوس اسرائیلی به خاک کشورمان نمونه‌ای از جنگ ترکیبی بود، ادامه داد: «امروزه اصطلاح جنگ هیبریدی یا ترکیبی را مرتب می‌شنویم. البته این به معنای کم‌اهمیتی عرصه نظامی نیست؛ بلکه به معنای هشیاری و آماده بودن و مسلح بودن در همه عرصه‌هاست.»

این اسناد دانشگاه به ضرورت‌های جنگ ترکیبی اشاره کرد و افزود: «یک موضوع مهم در جنگ ترکیبی، جنگ شناختی است که دشمن برای اثرگذاری بر افکار عمومی و دستکاری آن در جهت منافع خود وارد می‌شود. در جنگ شناختی تهاجم اصلی دشمن روی ذهن و شناخت است.»

قاسمی به روایت‌های دروغین دشمن در این نبرد ۱۲ روزه اشاره کرد و اظهار داشت: «امروزه اینترنت و پیشرفت‌های ارتباطی در حوزه رسانه‌های جمعی رادیو و تلویزیون تا شبکه‌های اجتماعی جنگ شناختی را راحت رقم می‌زند. جنگی که راه انداختن شبکه‌های گسترده رسانه‌ای، تمرکز هجوم خود را بر ساخت روایت‌های دروغینی که فکر و ذهن مردم را هدایت می‌کنند قرار می‌دهد. ساخت روایت‌هایی مبتنی بر بر ساخت واقعیت‌هایی که به واقعیت‌های بیرونی ارجاع ندارند و تصاویر، نمادها و نشانه‌های مدنظر دشمن آن را می‌سازند. به همین دلیل جلوگیری از نشر تصاویر خبری در جنگ اخیر یک تاکتیک مهم اسرائیل بود تا بتواند واقعیتی را بازنمایی کند که روایت یک پیروزی باشد.»

مشاور رئیس دانشگاه آزاد در امور زنان و خانواده با تأکید بر اینکه جنگ شناختی و روایی دشمن همچنان ادامه دارد، تأکید کرد: «اگرچه جنگ در عرصه نظامی متوقف شد؛ اما باید بدانیم جنگ شناختی و روایی دشمن تمام‌شدنی نیست.» این جامعه‌شناس ادامه داد: «تاریخ نشان می‌دهد رژیم منحوس اسرائیل نه‌تنها برای حفظ موجودیت خود نیاز به جنگ و خونریزی و تجاوز دارد؛ بلکه برای تغییر افکار عمومی جهان که اکنون بعد از دو سال نسل‌کشی در غزه او را به منفورترین رژیم در اذهان تبدیل کرده به دنبال گسترش و تثبیت روایت پیروز است.»

قاسمی تصریح کرد: «اگرچه فاجعه شکست این رژیم در مقابل ایران آتقدیر آشکار بود که حتی بایکوت خبری و رسانه‌ای ۱۲ روزه هم نتوانست روایت پیروزی برای او سر دهد؛ اما او هنوز در تلاش است با جنگ شناختی به نقاط قوت ایران آسیب بزند.»

رئیس دانشکدگان فرهنگ و زندگی به وحدت و انسجام اجتماعی مردم ایران اشاره و خاطرنشان کرد: «یکی از نقاط قوت ایران در این جنگ تحمیلی، وحدت و انسجام اجتماعی مردم ایران بود چیزی که نه‌تنها تمام محاسبات دشمن را بر هم زد بلکه بسیاری از اندیشمندان و ناظران داخلی و خارجی را شگفت‌زده کرد.» وی ادامه داد: «متأسفانه تصویری که برخی‌ها در سال‌های اخیر از ایران ترسیم کرده بودند تصویری که جامعه غیر منسجم و پاره‌پاره بود اما جنگ تحمیلی اسرائیل نشان داد برخلاف تصورات اشتباه، سرمایه اجتماعی جامعه ایران فوق‌العاده است.»

قاسمی گفت: «این جنگ نشان داد چگونه اعتماد اجتماعی نسبت به نظام، نسبت به نیروهای مسلح و نسبت به مقام‌معمظم‌رهبری یک انسجام مثال‌زدنی ایجاد می‌کند. اقشار مختلف در

حمایت از تصمیم نظام به میدان آمدند و پرچم مقدس ایران اسلامی نه‌تنها در جای جای ایران برافراشته شد بلکه در تمام دنیا توسط آزادی‌خواهان و ایرانی‌هایی که دلشان برای ایران می‌تپد به اهتزاز درآمد. این همدلی و وحدت به دشمن نشان داد که مردم ایران مردم اصیلی هستند که به راحتی صحنه را خالی نمی‌کنند که این خصوصیت بسیار برای دشمن دردناک بود.» وی با هشدار نسبت به اینکه باید هشیار باشیم که دشمن برای این انسجام اجتماعی ملت ما نقشه کشیده است، گفت: «فرماندهان جنگ شناختی آن‌ها، از همان صبح جمعه خونین همراه با جنگ نظامی وارد عمل شدند؛ با دوگانه‌سازی مردم و فرماندهان نظامی و دانشمندان هسته‌ای. بعد چند روز با دوگانه‌سازی نیروهای مسلح و مردم این تاکتیک را ادامه دادند. متأسفانه این دوگانه‌سازی جعلی را گاهی برخی در داخل بدون آگاهی دامن می‌زند.»

قاسمی با بیان اینکه اگر در اسرائیل چیزی به نام مردم وجود ندارد و همه سرباز رژیم غاصب اسرائیل هستند، اما ما در ایران همه مردم هستیم، افزود: «نظامیان ما هم برآمده از مردم هستند. انقلاب اسلامی، جنگ، سازندگی و... نشان داده است وقتی از مردم صحبت می‌کنیم یعنی همه ملت نه فقط غیرنظامیان. خدا را شکر که در این چپه هم دشمن شکست سختی خورد و مردم پشت نیروهای مسلح محکم ایستادند و صف خود را جدا نکردند.» قاسمی با اشاره به اینکه لفاظی‌های روشنفکر مابانه دوگانه‌سازی شروع شده، گفت: «بعد از توقف نظامی جنگ، مجدد افسران جنگ شناختی دشمن با تمرکز بر جدل‌های لفظی و کلامی و با استفاده از سربازان سایبری خود بر پیکر انسجام اجتماعی حمله کردند.» وی افزود: «چطور می‌توانیم باور کنیم که دوگانه ساختگی ملت/امت یا میهن/دین که ناگهانی این روزها مطرح می‌شود دعوای نظری و علمی سطوحی از فرهیختگان است؟ چطور بلافاصله بعد از شگشتفی آفرینی مردم غیور ایران پای وطنی که در آن ارزش‌های ایرانی‌اسلامی به هم گره خورده و جداسشدنی نیست، لفاظی‌های روشنفکر مابانه دوگانه‌سازی شروع می‌شود؟ قطعاً کار دشمن است که ما را سرگرم دعواهای نظری کند و اذهان را از تثبیت و نگاهداشت انسجام اجتماعی به وجود آمده منحرف کند.»

وی بر نقش مهم نخبگان و دانشگاهیان در این شرایط تأکید کرد و افزود: «درحالی‌که مقام‌معمظم‌رهبری قبل‌تر بیان کرده بودند این دوگانه‌سازی کار دشمن است، باید بدانیم و آگاه باشیم فرهنگ و تاریخ و تمدن ایرانی مبتنی بر ارزش‌های تفکیک‌ناپذیر انسانی، اخلاقی، دینی و ملی است و خط‌کشی کردن بین ملت، دین یا هر دوگانه دیگر نه تنها غلط و غیر علمی است بلکه چپه دشمن را خوشحال می‌کند. پس باید فرهیختگان و دانشگاهیان نسبت به جنگ شناختی دشمن بیش از مردم هشیار باشند، زیرا از نوعی مرجعیت اجتماعی برخوردار هستند و بر بخش قابل توجهی از جامعه اثر گذارند.»

تشییع پیکر ۲ دانشجوی شهید دانشگاه آزاد در همدان

دو دانشجوی دانشگاه آزاد اسلامی همدان در پی حمله موشکی رژیم صهیونیستی به منطقه لالچین از توابع شهرستان بهار به نام‌های امیر محمد زمانی و فرشید کریمی به مقام رفیع شهادت نائل آمدند. پیکرهای مطهر این دو شهید والا مقام در مراسمی باشکوه در شهرهای همدان و مرابانج با حضور پرشور مردم، خانواده معظم شهدا، دانشگاهیان و مسئولان، تشییع و در گلزار شهدا به خاک سپرده شد.

این دو دانشجوی بسیجی، شامگاه سه‌شنبه ۳ تیر ماه ۱۴۰۴، در جریان تجاوز آشکار رژیم صهیونیستی و در حین انجام وظیفه در منطقه لالچین، آماج حمله موشکی قرار گرفتند و به خیل شه‌های انقلاب اسلامی پیوستند. شهید امیر محمد زمانی از چهره‌های فعال، متعهد و جهادی دانشگاه بود که در عرصه‌های فرهنگی، علمی و اجتماعی، نقش آفرینی مؤثری داشت. او ازجمله دانشجویانی بود که ایمان، غیرت و مسئولیت‌پذیری را توأمان در مسیر زندگی اش تجلی بخشیده بود.

شهید فرشید کریمی، دانشجوی مقطع کارشناسی ارشد، چند روز پیش از شهادت، در روز عید غدیر در گفت‌وگویی صمیمی با یک نوجوان عکاس گفته بود: «آقا طاه‌ها! به عکس بگیر که شهید شم...» و کمتر از چند روز تصویرش، روایتگر آرزویی شد که در کوتاه‌ترین زمان، رنگ حقیقت گرفت. این شهید عزیز نیز از چهره‌های شناخته‌شده و محبوب در میان هم‌دانشگانیانش بود.